

*Инструкция за
прехвърляне на записи
от онлайн каталога на
Конгресната
библиотека (LC) и от
базата данни WorldCat*

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

© IZUM, 2023

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS, COBISS3, mCOBISS, COBISS+, dCOBISS са запазени търговски марки собственост на IZUM.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	1
2	ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА БИБЛИОГРАФСКИ ЗАПИСИ - Основни изисквания	2
	Прехвърляне на записи в зависимост от вида на материала.....	2
	Търсене.....	2
	Конверсия на поле и подполе	2
	Език на данните след конверсията	3
	Пунктуация	3
	Диакритични знаци	3
	Транслитериране или транскрипция	3
	Многотомни публикации	3
3	Специфични изисквания след прехвърлянето на записи – по отделни полета и подполета.....	4
	Идентификатор на записа (поле 001)	4
	Международен стандартен номер на книгата (ISBN) (поле 010).....	4
	Номер в националната библиография (поле 020)	4
	Общи данни, свързани с обработката (поле 100).....	4
	Заглавие и сведения за отговорност (поле 200)	5
	Място на издаване, разпространение и др. (подполе 210a)	5
	Физическо описание (поле 215).....	5
	Блок на забележките 3XX	5
	Обща забележка (поле 300).....	6
	Забележка за библиографии/показалци/резюмета (поле 320)	6
	Забележка за съдържание (поле 327)	6
	Език (когато е част от заглавието), или език на превода (подполе 500m).....	6
	Блок за анализ на съдържанието (блок 6XX)	6
	Блок за интелектуална отговорност (блок 7XX).....	7
	Електронен адрес и достъп (поле 856).....	7
4	Връзки.....	8

1 ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Инструкцията за прехвърляне на записи от онлайн каталога на Конгресната библиотека (LC) и от базата данни WorldCat описва специфичните особености при прехвърляне на записите, както и на какво трябва да се обърне специално внимание.

The [Онлайн каталогът на Конгресната библиотека](#) (LC) е каталог на най-голямата библиотека в света и има над 18 милиона библиографски записа за различни видове материали. Записите от базата данни LC могат да се прехвърлят в системата COBISS безплатно.

[WorldCat](#) е библиографска база данни с приблизително 500 милиона записа на библиотечни материали на библиотеки от цял свят, които са свързани с OCLC (Online Computer Library Center). Всяко търсене, както и всяко прехвърляне на отделен запис в софтуерния модул COBISS3/Каталогизация от базата данни WorldCat е платено и е възможно само за онези национални системи в мрежата COBISS.net, които са сключили споразумение с доставчика на базата данни.

В базата данни WorldCat изтегленият запис получава обозначение за фонда, което се запазва, дори и по-късно записът да бъде изтрит от базата данни COBIB. В записите, които се изтеглят в базата данни COBIB.SI, обозначението за фонда в базата данни WorldCat е премахнато, тъй като е създадена система за изпращане на записи от базата данни COBIB.SI към базата данни WorldCat на тримесечна база.

Поради тази причина е препоръчително, преди прехвърляне на определен запис, каталогизаторът да провери за вече съществуващ запис на публикацията в базата данни LC и след това да провери в базата данни WorldCat. Търсенето и преглеждането на записи в базата данни WorldCat е възможно също така и през уебсайта [Worldcat.org](#). Безплатно платено в програмния модул COBISS3/Каталогизация непосредствено преди изтегляне на записа за точна идентификация.

За прехвърлянето на записи в софтуерния модул COBISS3/Каталогизация, каталогизаторът трябва да притежава разрешение A за споделена каталогизация.

Процедурата за прехвърляне на записи от базите данни LC и WorldCat е описана в ръководството COBISS3/Каталогизация, глава 8.2.3.

(He) – задължително прехвърляне на записи от бази данни LC или WorldCat

При създаването на нов библиографски запис каталогизаторът има **възможност (а не задължение)** да прехвърли запис от базите данни LC или WorldCat, за да ускори процеса на създаването му. Ако каталогизаторите желаят могат да създадат и нов запис (без прехвърляне).

2 ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА БИБЛИОГРАФСКИ ЗАПИСИ - Основни изисквания

Прехвърляне на записи в зависимост от вида на материала

Базите данни LC и WorldCat се използват най-много за прехвърляне на записи за монографии и некнижни материали, докато записите за продължаващи ресурси се прехвърлят от ISSN регистъра. Когато прехвърляте запис, убедете се, че прехвърляте запис за правилния вид материал.

Например, ако имате документ в печатна форма, и в базите данни на LC и WorldCat има запис за документ в печатна форма и под формата на CD-ROM, уверете се, че прехвърляте записа за печатната форма. Ако в базите данни на LC и WorldCat има запис само за CD-ROM, не прехвърляйте записа, а създайте нов за печатната форма. Разбира се, вие може да улесните работата си в модула на софтуера COBISS3/Каталогизация като копирате отделни полета или подполета.

Търсене

Търсенето по „Стандартен номер“ включва търсене по всички стандартни номера, включително и ISBN номера, които се въвеждат в записа без тирета.

Търсенето по „OCLC ID“ включва търсене по идентификационните номера на OCLC. В записи от базата данни WorldCat, OCLC ID се въвежда в поле 001 заедно с буквите например „ост“ със съответните нули, които се пропускат при търсене (напр.: търсите ост00697326, но въвеждате 697326).

Конверсия на поле и подполе

Записите в базите данни на LC и WorldCat са създадени във формат MARC 21.

По-голяма част от записите са създадени, следвайки каталогизационните правила AACR2 и RDA. Когато прехвърляме записи в системата COBISS, данните се конвертират във формат COMARC/B.

Във формат MARC 21 някои полета са разделени на подполета, различни от съответните полета и подполета във формат COMARC/B и данните не винаги могат да бъдат пренесени автоматично в правилния ред. Възможно е някои подполета във формат COMARC/B да съдържат данни, които трябва да бъдат разделени на няколко подполета или да бъдат в друго подполе. В някои случаи съдържанието на някои полета и подполета прехвърлени във формат COMARC/B, не съответства на националните правила за каталогизиране, или на мястото на стойността на индикатора да е въведен знака "|". Преди да съхраните записа, проверете съдържанието на всички полета и подполета и ако е необходимо, ги поправете или изтрийте (напр. имената на колективни автори се изтриват от полета 71X, когато те са издатели и т.н.).

Език на данните след конверсията

За повечето записи в базите данни на LC и WorldCat езикът на каталогизиране е английски, но за някои не е. По време на конверсията, някои общи и установени фрази автоматично се превеждат на езика на националната COBISS система, но някои остават на чуждия език. Според правилата за каталогизация, тези данни трябва да бъдат въведени на езика на каталогизацията или преведени. Обърнете специално внимание на данните от поле 215, забележките от блок 3XX, както и на данните в другите полета.

Пунктуация

Във формат MARC 21 пунктуацията между отделните елементи се въвежда ръчно.

Във формат COMARC/B тя се добавя автоматично. Където е възможно пунктуационните знаци се изтриват при конверсията от MARC 21 към COMARC/B, но в някои случаи те трябва да се изтрият ръчно.

Диакритични знаци

Наборът от знаци в базите данни на LC и WorldCat е по-голям от този в COBISS. Латинските знаци, които не са част от набора от знаци в COBISS, се прехвърлят в модула на софтуера COBISS3/Каталогизация като основните букви, без диакритичен знак. Във всички други случаи знаците се заместват със знака “%”. Също така, обърнете специално внимание на някои диакритични знаци, които се показват неправилно след като са прехвърлени от базите данни на LC и WorldCat и трябва да бъдат коригирани преди да съхраните записа.

Транслитериране или транскрипция

В базите данни на LC и WorldCat записите за публикации, които не са на латинска азбука се транслитерират или транскрибират според правила, които се различават от националните правила (например *ALA-LC Romanization Tables*).

След прехвърляне на записи на публикации, които не използват латинска азбука трябва данните да се проверят за съответствие с данните на публикацията и дали транслитерацията или транскрипцията съответства на националните правила. В този случай е препоръчително каталогизаторът да прецени дали има смисъл да прехвърли записа на този вид публикация или да създаде нов.

Многотомни публикации

Многотомните публикации в базите данни на LC и WorldCat се каталогизират по различни начини. Възможно е една публикация да бъде каталогизирана по няколко начина. За такива публикации, прехвърлете записа, който е най-близък до вашите правила за каталогизация или създайте нов.

3 Специфични изисквания след прехвърлянето на записи – по отделни полета и подполета

Идентификатор на записа (поле 001)

Когато прехвърляте запис от базите данни на LC и WorldCat, ID на записа от LC и WorldCat автоматично се копира в подполе 001e – *Оригинално ID*. Препоръчително е да не се изтрива съдържанието на това подполе, за да се запазят данните за връзка между записа в базата данни COBIB и записа от базата данни, от която е прехвърлен.

Ако има подполе 001g – *Код за пълнота на записа* в изтеглените записи, го изтрийте.

Международен стандартен номер на книгата (ISBN) (поле 010)

Във формата MARC 21 ISBN се въвежда без тирета и се копира във формат COMARC/B в подполе 010a. Ако националните каталогизационни правила предвиждат тирета трябва да ги въведете ръчно.

Всички ISBN номера, които са изредени в публикацията и са свързани с нея, трябва да бъдат въведени в полета 010. Ако има два или повече ISBN номера, въведете обяснение в подполе 010b. Въведете обяснение и ако публикацията има двама или повече издатели.

По време на преходния период, на публикацията се дава 10- и 13-цифрени ISBN номера. За тези публикации, въведете 10- и 13-цифрените ISBN номера в подполета 010a. Не въвеждайте обяснения за 10- и 13-цифрените ISBN номера в подполе 010b дори ако такива са изложени в публикацията.

В базата данни WorldCat другият ISBN се добавя автоматично към записите за всички публикации (напр. 13-цифрения номер в добавка към 10-цифрения номер, дори ако не е отпечатан в публикацията и обратно). При прехвърляне на запис в системата COBISS, номерата, които не са посочени в публикацията, също ще бъдат прехвърлени и те не се изтриват преди записа да бъде съхранен. **В запис, изтеглен в системата COBISS, тези номера не трябва да се изтриват.**

Номер в националната библиография (поле 020)

Ако запис в базите данни на LC и WorldCat съдържа данни за националната библиография, тези данни се копират в поле 020 – *Номер в националната библиография*. Препоръчително е данните за националната библиография да останат в записа, като с това се удостоверява, че записът е проверен от националната институция, която или е създала или е редактирала записа.

Общи данни, свързани с обработката (поле 100)

Ако след конверсията кодът "e" – *репродукция на документ* е прехвърлен в подполе 100b, проверете дали изтегленият запис описва репродукция (напр. препечатка, факсимиле,

преиздадено и т.н.) или е ново издание. Ако описаният ресурс е ново издание, изтрийте кода "e" от подполе 100b и въведете друг, по-подходящ код, напр. „d“ (съгласно словенските правила, кодът "e" се въвежда в подполе 100b само за факсимилета). В подполе 100c – *Година на публикуване 1* се въвежда годината на публикуване на новото издание. Изтрийте годината от подполе 100d.

Ако подполе 210d съдържа годината на авторско право (напр. cop. 2019), проверете кода в подполе 100b и, ако е необходимо го променете с код "h" – *публикация с две години- на издаване и на авторско право*.

Заглавие и сведения за отговорност (поле 200)

Във формат **MARC 21**, заглавието и сведението за отговорност са въведени в различни подполета 245 докато вида на заглавието се определя от ръчно въведени пунктуационни знаци. При прехвърляне на запис във формат COMARC/B, видът на заглавието не се определя автоматично и данните могат да бъдат конвертирани в грешни подполета на поле 200. След прехвърлянето, данните трябва да бъдат проверени, коригирани или въведени в правилните подполета. Всички излишни пунктуационни знаци също трябва да бъдат изтрети.

Място на издаване, разпространение и др. (подполе 210a)

След конверсията в записа остава запетая между мястото на издаване и допълнителните данни за място на издаване/разпространение в подполе 210a. Съгласно словенските правила запетаята трябва да се изтрие и допълнителните данни за място на издаване/разпространение трябва да се въведат в скоби. Допълнителните данни трябва да се въведат в кръгли скоби, ако са намерени в описвания ресурс (напр. Princeton (New Jersey)) или в квадратни скоби, ако са намерени на друго място.

Физическо описание (поле 215)

Според правилата на AACR2, римските цифри се пишат с малки букви и след конвертирането в подполе 215a също остават с малки букви. Според националните каталогизационни правила, цифрите трябва да бъдат конвертирани в главни.

Някои стандартни термини и абревиатури се превеждат автоматично след конверсията във формат COMARC/B в поле 215. Други термини и абревиатури трябва да се преведат и въведат ръчно.

Блок на забележките 3XX

Забележките в полета 3XX като цяло са въведени на езика на каталогизатора, с изключение на цитиранията. След прехвърляне на запис във формат COMARC/B, забележките трябва да бъдат преведени според приетите национални правила, термини и абревиатури. Едновременно с това трябва да се добавят всички липсващи забележки.

Обща забележка (поле 300)

Внимавайте когато поставяте забележка за език на превода. Ако няма забележка за превода в записа на базите данни LC и WorldCat, е необходимо да въведе такава в поле 300.

Забележка за библиографии/показалци/резюмета (поле 320)

Забележките за показалци се превеждат. Преведете и забележките за библиографии, освен в случаите, на установена разлика в публикацията (напр. Избрана библиография). В такъв случай забележката може да се копира. Същият подход се използва и при резюметата, където можете да копирате израза от публикацията.

В базите данни на LC и WorldCat забележките за библиографии и показалци обикновено се пишат в една забележка, което означава че след прехвърляне на записа във формат COMARC/B, забележките трябва да се разделят в отделни полета 320.

Забележка за съдържание (поле 327)

При прехвърляне на записи във формат COMARC/B с данни в поле за забележка за съдържание (поле 327), трябва са се провери дали въвеждащата фраза в подполе 3270 съответства на данните в публикацията. Проверете също забележките в подполе(та) 327а и ги редактирайте в съответствие с националните каталогизационни правила.

В публикация, която съдържа друга библиографска единица, издадена с произведения от същия автор, въведете заглавията в повтарящо се подполе 327а; пунктуационните знаци между подполета 327а или между заглавията се въвеждат автоматично. Благодарение на възможността за търсене и създаване на допълнителни точки за достъп въведете данни за отделните произведения в поле 423.

В публикация от различни автори или с анонимни произведения, всички заглавия се въвеждат в едно подполе 327а и пунктуационните знаци между заглавията трябва да се нанасят ръчно. Данните за отделните произведения се въвеждат в повтарящи се полета 423, с което се осигурява възможност за търсене и създаване на допълнителни точки за достъп.

Език (когато е част от заглавието), или език на превода (подполе 500m)

При прехвърляне на записи от базата данни WorldCat, ако е необходимо, данните в подполе 500m за език трябва да се преведат и въведат според националните правила за каталогизация.

Блок за анализ на съдържанието (блок 6XX)

В изтегления запис, можете да изтриете полетата с предметни рубрики от различни списъци с предметни рубрики. В системата COBISS.SI, можете да замените предметните рубрики от списъците с предметни рубрики LCSH, MESH, Sears и RAMEAU с предметните рубрики от

Общия списък с предметни рубрики (SGC) в COBISS чрез подполе 3 – *Номер на контролния запис*.

Ако записите са класирани според десетичната класификация на Дюи (DDC), индексите се прехвърлят в поле 676, защото липсва конвертиране от DDC към УДК. Оставете данните от DDC в поле 676; те не трябва да се изтриват.

Блок за интелектуална отговорност (блок 7XX)

В националните COBISS системи, с нормативен контрол на имената на лица, полетата, които са обект на този контрол трябва да бъдат свързани със съответните авторски записи чрез подполе 70X3.

Форматът MARC 21 не прави разлика между алтернативната и вторичната отговорност, затова данните за автора не винаги се прехвърлят в съответстващите полета (полета 701/711 или 702/712). По време на конверсията, данните за алтернативна и вторична отговорност се прехвърлят в поле 702/712 докато данните за алтернативна отговорност трябва да се преместят ръчно в поле 701/711.

Проверете кодовете за ролята на лицето по отношение на библиографската единица в подполе 70X4 и ако е необходимо ги добавете или коригирайте.

Тъй като в системата COBISS все още няма нормативен контрол на имената на колективните органи, трябва да се обърне специално внимание на националните правила за каталогизиране на този вид имена при прехвърлянето им. Обърнете специално внимание при изброяване на текущите събития в подполе 71Xd, които съобразно националните каталогизационни правила се въвеждат под формата на бройно числително с арабски цифри. Тези данни трябва да се коригират ръчно.

Електронен адрес и достъп (поле 856)

След прехвърляне на данните от базите данни на LC и WorldCat, трябва да се проверят стойностите на индикаторите в поле 856 и ако е необходимо се коригират в съответствие с формата COMARC/B.

Когато в изтегления запис е описано местоположението на електронния ресурс в поле 856, което е свързано с описания ресурс (напр. съдържания, заглавна страница на ресурса, програма на конференция и т.н.), променете стойността за втория индикатор от "1" – *Електронна версия* на "2" – *Сроден електронен ресурс*.

Препоръчва се каталогизаторът да провери връзката с уебсайта, попълнена в подполе 856u, след като съхрани записа и да я изтрие или замени с друга, ако е необходимо. Каталогизаторът трябва също така да провери съдържанието в подполе 856z и, ако е необходимо, да го изтрие или копира в подполе 856z или обратно съгласно словенските правила.

След конверсията, текстът в подполета 8563 – *Информация за материала* и 856z – *Бележка за потребителите* остава на английски или други езици. При преглеждане или редактиране на такива записи, тези данни трябва да се изтрият или преведат на езика на каталогизирането. Първата дума в подполе 8563 не се изписва с главна буква, освен ако не

е посочено друго от правописните правила, докато първата дума в подполе 85bz трябва да е с главна буква.

4 Връзки

MARC 21 format for bibliographic data:

<http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>

ALA-LC Romanization Tables (1997). Washington: Cataloging Distribution Service, Library of Congress:

<http://www.loc.gov/catdir/cpsd/roman.html>

Library of Congress homepage:

<http://www.loc.gov/>

OCLC homepage:

<http://www.oclc.org/global/default.htm>

WorldCat.org homepage:

<http://www.worldcat.org/>

Index labels and examples of an expert search in WorldCat.org:

https://help.oclc.org/Librarian_Toolbox/Searching_WorldCat_Indexes/Indexes

ISBN converter:

<http://pcn.loc.gov/isbncnvt.html>